

KƏND TƏSƏRRÜFATI

2025

№ 11

Noyabr

Aylıq
İnformasiya
Bülleteni

İSTEHSAL GÖSTƏRİCİLƏRİ

TOPDANSATIŞ QİYMƏTLƏRİ

İXRAC GÖSTƏRİCİLƏRİ

DÖVLƏT DƏSTƏYİ

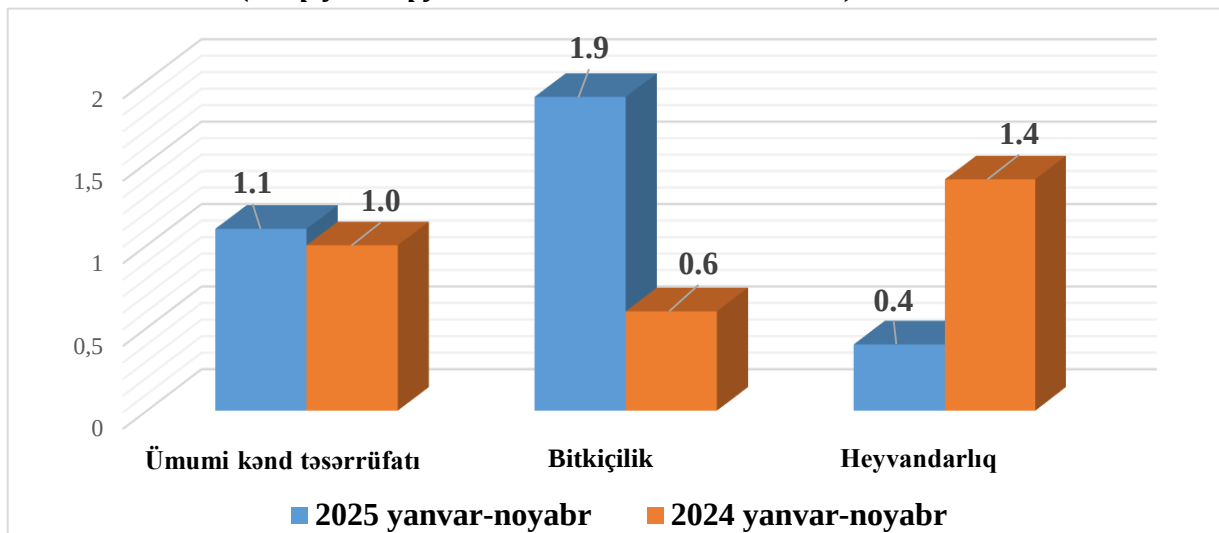
XƏBƏRLƏR

KƏND TƏSƏRRÜFATI sahəsi üzrə istehsal göstəriciləri

✚ 2025-ci ilin yanvar-noyabr ayları ərzində kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi istehsal həcmi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1.1 faiz artıb (**Şəkil 1**).

Şəkil 1. Kənd təsərrüfatı məhsullarının fiziki həcm indeksi
(müqayisəli qiymətlərlə, əvvəlki ilə nəzərən, %)

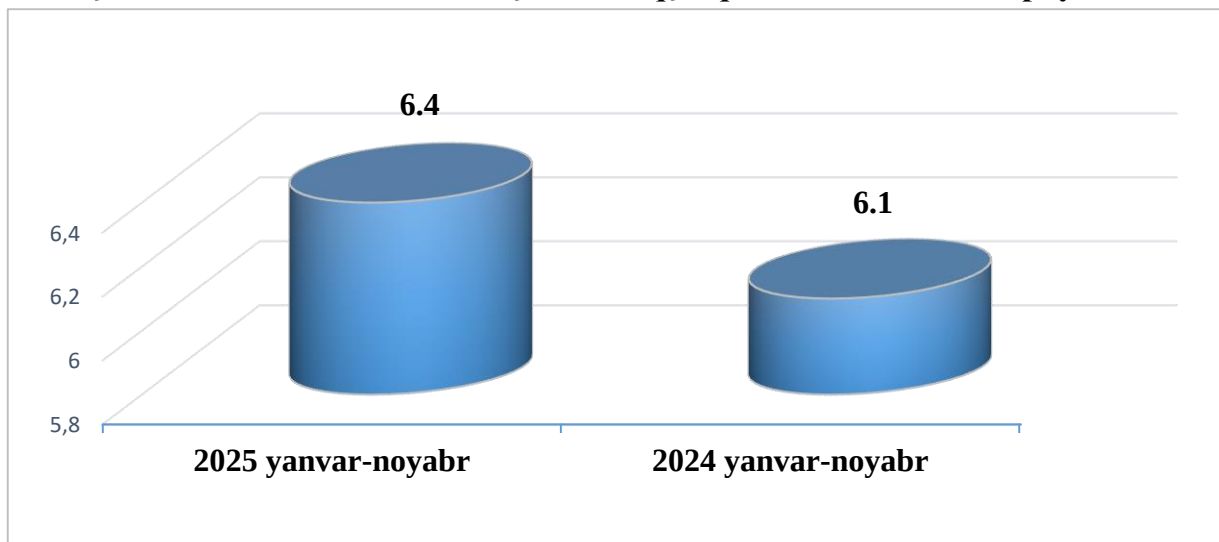

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ Kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi istehsal həcmnin dəyəri faktiki qiymətlərlə 13402.1 milyon manat təşkil edib ki, bunun da 50.5 faizi (6768.7 milyon manat) heyvandarlıq sahəsinin, 49.5 faizi (6633.4 milyon manat) bitkiçilik sahəsinin payına düşüb.

✚ 2025-ci ilin yanvar-noyabr aylarında kənd təsərrüfatı, meşə və balıqçılıq sahəsində yaradılan əlavə dəyərin ÜDM-də payı 6.4 faiz təşkil edib (**Şəkil 2**).

Şəkil 2. Kənd təsərrüfatı, meşə və balıqçılıq sahəsinin ÜDM-də payı, %

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ 2025-ci ilin yanvar-noyabr aylarında yun, barama, tərəvəz və bostan məhsulları istisna olmaqla digər kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal həcmi artıb (*Cədvəl 1*).

Cədvəl 1. Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı

Məhsulun adı	Ölçü	Yanvar-noyabr 2025	Yanvar-noyabr 2024	Ötən ilin müvafiq dövrünə nisbəti, %-lə
Ət (<i>diri çəkiddə</i>)	min ton	544.1	543.6	100.1
Süd	min ton	2086.0	2080.4	100.3
Yumurta	mln. ədəd	2140.5	2097.7	102.0
Yun	min ton	14.6	14.8	98.7
Barama	ton	186.6	239.4	77.9
Pambıq	min ton	345.3	243.0	142.1
Taxıl, qarğıdalı ilə	min ton	3339.0	3245.9	102.9
Günəbaxan	min ton	31.8	31.1	102.3
Şəkər çuğunduru	min ton	310.6	213.7	145.3
Tütün	min ton	7.8	5.9	131.1
Kartof	min ton	924.6	920.2	100.5
Tərəvəz	min ton	1763.2	1831.5	96.3
Bostan məhsulları	min ton	459.0	490.4	93.6
Meyvə və giləmeyvə	min ton	1368.6	1309.3	104.5
Üzüm	min ton	209.1	202.0	103.5
Yaşıl çay yarpağı	ton	1204.9	1069.2	112.7

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ Dekabr ayının 1-nə kimi təmiz herik şumu da daxil olmaqla cari ilin payızlıq əkinləri üçün 984.5 min hektar və ya ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətdə 5.4 faiz çox sahə şumlanıb (*Cədvəl 2*).

Cədvəl 2. 2026-cı ilin məhsulu üçün şumun qaldırılması və payızlıq əkinlər, min ha

Əkinlər	Yanvar-noyabr 2025	Yanvar-noyabr 2024	Ötən ilin müvafiq dövrünə nisbəti, %-lə
Təmiz herik şumu da daxil olmaqla cari ilin payızlıq əkinləri üçün şumlanıb:	984.5	933.9	105.4
o cümlədən dən üçün:	710.5	663.5	107.1
<i>ondan:</i>			
buğda	354.6	364.1	97.4
arpa	355.8	299.3	118.9
çovdar	0.1	0.10	100.0

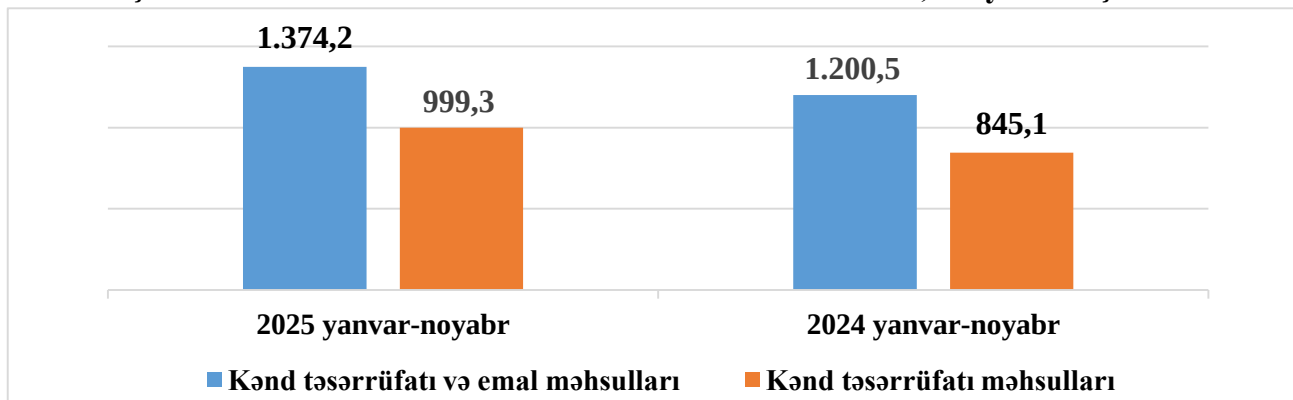
Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

KƏND TƏSƏRRÜFATI

məhsulları bazarı

✚ 2025-ci ilin yanvar-noyabr aylarında 999.3 milyon ABŞ dolları dəyərində kənd təsərrüfatı məhsulu ixrac olunub. Kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı ötən ilin müvafiq dövrünə nəzərən dəyər ifadəsində 18.2 faiz artıb (**Şəkil 3**).

Şəkil 3. Kənd təsərrüfatı və emal məhsullarının ixracı, milyon ABŞ dolları

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

✚ Müqayisə olunan dövr üzrə əsas kənd təsərrüfatı məhsullarının ixrac göstəriciləri **Cədvəl 3**-də verilib.

Cədvəl 3. Kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı

Məhsulun adı	Yanvar-noyabr 2025		Yanvar-noyabr 2024		Ötən ilin müvafiq dövrünə nisbəti, %-lə	
	miqdarı (min ton)	məbləği (mln. dollar)	miqdarı (min ton)	məbləği (mln. dollar)	miqdara görə	məbləğə görə
Tərəvəz	265.6	218.5	212.0	189.5	125.3	115.3
ondan:						
kartof	71.1	28.3	48.3	20.5	147.3	138.1
pomidor	158.3	175.4	129.8	155.4	121.9	112.9
Meyvə	496.7	589.1	398.0	438.5	124.8	134.3
ondan:						
qoz-fındıq	18.6	153.9	18.7	117.7	99.3	130.7
sitrus meyvələri	2.1	1.1	1.6	844.3	137.5	124.2
üzüm	9.4	9.9	5.8	5.6	163.4	175.7
qarpız, qovun	17.9	8.4	9.2	4.5	194.8	187.5
alma, armud, heyva	105.1	74.5	94.5	60.0	111.1	124.1
ərik, albalı, gilə, şaftalı	119.5	144.7	90.1	99.4	132.6	145.6
nar	32.1	31.4	29.4	25.8	109.4	121.7
xurma	145.9	107.7	120.3	86.5	121.2	124.5
Arpa	7.8	1.7	100.0	22.2	78.2 d.	78.6 d.
Tütün xammalı	4.5	16.5	7.3	22.3	61.5	74.0
Pambıq məhlulu	101.8	149.1	112.6	168.0	90.4	88.3
Gön-dəri	2.0	4.9	2.9	7.6	69.4	64.7
Heyvandarlıq məhsulları*	x	19.5	x	18.3	x	106.4
Cəmi	x	999.3	x	845.2	x	118.2

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

*Heyvandarlıq məhsullarına ət, süd və qaymaq, yun, təbii bal, quş yumurtası, barama, xam ipək, ipək tullantıları və diri heyvanların dəyəri daxildir.

✚ Cari ilin noyabr ayında almanın (“Qəndi sinab”), armudun (“Meşəgözəli”), üzümün, qozun, badamın, fındığın, kartofun (Qazax, təzə), pomidorun (“Bakı”), badımcanın, sarımsağın, noxudun topdansaş qiyməti əvvəlki aya nisbətən artıb, digər məhsulların qiyməti isə azalıb və ya sabit qalıb (**Cədvəl 4**).

Cədvəl 4. Noyabr ayında kənd təsərrüfatı məhsullarının topdansaş qiymətinin əvvəlki aya nisbətən dəyişməsi (manatla)

Adı	Oktyabr 2025	Noyabr 2025	Fərq	Adı	Oktyabr 2025	Noyabr 2025	Fərq	
Meyvə								
Alma	Palmet			Armud	Meşəgözəli			
	1.15	0.80	-30.4%		1.25	1.50	20.0%	
	Qəndi sinab				Düşes			
	1.25	1.40	12.0%		1.60	1.45	-9.4%	
Nar	Sabirabad			Üzüm	Kardinal			
	1.10	1.10	0.0%		1.80	2.15	19.4%	
	Kürdəmir				Ağadayı			
	1.40	1.40	0.0%		1.40	1.60	14.3%	
Kivi	yerli			Qoz	yerli			
	3.60	1.85	-48.6%		4.60	5.00	8.7%	
Portağal	Türkiyə			Badam	qabıqlı			
	1.95	1.75	-10.3%		2.15	2.50	16.3%	
Limon	Lənkəran			Fındıq	quru			
	0.38	0.38	0.0%		5.85	7.75	32.5%	
Tərəvəz								
Kartof	Tovuz (təzə, iri)			Soğan	Ağdam, sarı			
	0.73	0.73	0.0%		0.38	0.38	0.0%	
	Qazax (təzə, iri)				Qırmızı (yerli)			
	0.72	0.81	12.5%		0.58	0.58	0.0%	
Göy-göyərtili	qarışıq			Xiyar	Melit			
	0.16	0.16	0.0%		1.15	1.10	-4.3%	
Pomidor	Bakı				Kələm	Yelpənək		
	1.85	1.95	5.4%			1.35	1.28	-5.2%
	Çəhrayı			Qusar				
	2.60	2.50	-3.8%	0.55		0.28	-49.1%	
Lobya	yerli			Sarımsaq	Xaçmaz			
	2.20	1.55	-29.5%		0.55	0.43	-21.8%	
Bibər	yaşıl (yerli)				Badımcın	yerli		
	0.75	0.75	0.0%			6.50	7.50	15.4%
Çuğundur	yerli			Gül kələm	yerli			
	0.83	0.83	0.0%		1.15	1.55	34.8%	
Yerkökü	iri			Noxud	yerli			
	1.00	1.00	0.0%		1.75	1.55	-11.4%	
Balqabaq	-				yerli			
	1.00	0.53	-47.0%		3.30	3.50	6.1%	

Mənbə: Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi (www.aqrrarbazir.az)

✚ Cari ilin noyabr ayında almanın, əzgilin, feyxoanın, fındığın, naringinin, heyvanın, kartofun (“Qazax, təzə”), gül kələmin, yerkökünün, soğanın (“Ağdam, sarı”), noxudun və sarımsağın qiyməti keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən artıb, digər kənd təsərrüfatı məhsullarının qiyməti isə sabit qalıb və ya azalıb (*Cədvəl 5*).

Cədvəl 5. Kənd təsərrüfatı məhsullarının 2025-ci ilin noyabr ayındakı topdansaş qiymətinin ötən ilin müvafiq ayına nisbətən dəyişməsi (manatla)

Adı	Noyabr 2024	Noyabr 2025	Fərq	Adı	Noyabr 2024	Noyabr 2025	Fərq
Meyvə							
Alma	Qəndi sinab			Armud	Meşəgözəli		
	1.30	1.40	7.7%		1.60	1.50	-6.3%
	Simerenko				Düşes		
	1.35	1.55	14.8%		2.10	1.45	-31.0%
Əzgil	digər			Üzüm	Kardinal		
	2.00	2.35	17.5%		2.45	2.15	-12.2%
Kivi	yerli				Heyva	Ağ kişmiş	
	2.00	1.85	-7.5%	3.25		2.25	-30.8%
	Lənkəran			digər			
	3.45	1.85	-46.4%		1.15	1.45	26.1%
Feyxoə	yerli (iri)			Nar	Kürdəmir		
	1.65	1.98	20.0%		2.40	1.40	-41.7%
	yerli (xırda)			Naringi	yerli (iri)		
	0.85	1.15	35.3%		1.15	1.45	26.1%
Fındıq	quru					Türkiyə	
	4.85	7.75	59.8%	1.18		1.23	4.2%
Badam	qabıqlı			Portağal	Afrika		
	3.75	2.50	-33.3%		3.05	1.95	-36.1%
Tərəvəz							
Kartof	Qazax (təzə, iri)			Soğan	Qırmızı (yerli)		
	0.78	0.81	3.8%		0.80	0.58	-27.5%
	qırmızı				Ağdam, sarı		
	0.65	0.63	-3.1%		0.35	0.38	8.6%
Gül kələm	yerli			Xiyar	Tikanlı		
	1.25	1.55	24.0%		1.40	1.23	-12.1%
Pomidor	Bakı				Kələm	Yelpənək	
	2.45	1.95	-20.4%	1.60		1.28	-20.0%
	Çəhrayı			Qusar			
	3.00	2.50	-16.7%		0.40	0.28	-30.0%
Göy-göyərtili	qarışıq			Noxud	yerli		
	0.16	0.16	0.0%		2.50	3.50	40.0%
Bibər	yaşıl, (yerli)			Sarımsaq	yerli		
	1.03	0.75	-27.2%		5.00	7.50	50.0%
	acı (yerli)			Badımcan	yerli		
	1.85	0.85	-54.1%		3.50	1.55	-55.7%
Yerkökü	iri			Çuğundur	yerli		
	0.85	1.00	17.6%		0.65	0.83	27.7%

Mənbə: Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi (www.aqrrarbazari.az)

KƏND TƏSƏRRÜFATI

sahəsinə dövlət dəstəyi

✚ 2025-ci ilin yanvar-noyabr ayları ərzində Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi tərəfindən 6420 kənd təsərrüfatı texnikası və avadanlığının satışı maliyyələşdirilib (Cədvəl 6).

Cədvəl 6. Lizinqə verilmiş kənd təsərrüfatı texnikası (ədəd)

Texnikanın adı	Cəmi (2005 - 30.11.2025)	2025-ci ilin yanvar-noyabr ayları ərzində lizinqə verilib
Cəmi	94999	6420
Taxılıyğan kombayn	1441	53
Pambıqyığan kombayn	222	0
Traktor	21183	1549
Digər texnikalar	72153	4818

Mənbə: Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi

✚ 2025-ci ilin yanvar-noyabr ayları ərzində Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi tərəfindən aqrar sektorda fəaliyyət göstərən şəxslərə 4563 müraciət üzrə 89.8 milyon manat məbləğində güzəştli kredit verilib. Bunun 51.1 milyon manatı texnika və avadanlıq təyinatlı kreditlər, 19.9 milyon manatı güzəştli kreditlər, 18.8 milyon manatı isə mikrokreditlərdir.

✚ 2025-ci ilin yanvar-noyabr ayları ərzində Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi tərəfindən 5023 baş damazlıq (4523 baş iribuynuzlu və 500 baş xırdabuynuzlu) heyvanın alışına 19.1 milyon manat, habelə kənd təsərrüfatı texnikası və avadanlıqlarının alışı üçün 71.3 milyon manat məbləğində güzəşt vəsaiti ayrılıb.

XƏBƏRLƏR

KƏND TƏSƏRRÜFATI İŞÇİLƏRİ GÜNÜNƏ
HƏSR OLUNMUŞ TƏNTƏNƏLİ YIĞINCAQ KEÇİRİLİB

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində 1 noyabr - Kənd Təsərrüfatı İşçiləri Gününə həsr olunmuş təntənəli yığıncaq keçirilib. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himninin səsləndirilməsi ilə başlayan tədbirdə Ümummilli lider Heydər Əliyevin və Vətən uğrunda canından keçən qəhrəman şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan **kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov** peşə bayramı münasibətilə fermerləri təbrik edib. Nazir bildirib ki, Azərbaycan Respublikasında aqrar siyasətin formalaşması və müasir inkişaf mərhələsinə keçidin əsası Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub. Ümummilli liderin rəhbərliyi ilə kənd təsərrüfatının iqtisadiyyatda strateji əhəmiyyəti müəyyən edilib, torpaq islahatları həyata keçirilib, mülkiyyət münasibətləri formalaşdırılıb, kənd əhalisinin sosial rifahının yüksəldilməsi istiqamətində fundamental addımlar atılıb. Ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə qəbul olunan mühüm qərarlar nəticəsində aqrar sahədə dövlət idarəçiliyi sistemi təkmilləşdirilib, ərzaq təminatında daxili istehsalın payı əhəmiyyətli dərəcədə artıb.

Nazir Məcnun Məmmədov əlavə edib ki, Ümummilli liderin müəyyən etdiyi bu strateji xətt bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasında kənd təsərrüfatı sektoruna xüsusi önəm verilir. Aqrar sahənin rəqabətqabiliyyətliliyinin artırılması, kənd yerlərində məşğulluğun genişləndirilməsi, dövlət dəstək mexanizmlərinin və subsidiyaların təkmilləşdirilməsi, kənd təsərrüfatı sektorunun rəqəmsallaşması və ixracyönümlü istehsalın təşviqi istiqamətində ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilir.

Aqrar siyasətin həyata keçirilməsində mühüm rol oynayan kənd təsərrüfatı işçilərinin dövlətin yürütdüyü uğurlu siyasəti dəstəklədiyini deyən nazir Məcnun Məmmədov vurğulayıb ki, əldə olunan nailiyyətlərdə fermerlərin fədakar əməyi, bilik və təcrübəsi xüsusi rol oynayır.

Tədbirdə çıxış edən **Nazirlər Kabineti Aparatının Aqrar və ekologiya şöbəsinin müdiri Lətif Qasimov** qeyd edib ki, Ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyi dövründən başlanan aqrar sahəyə diqqət və qayğı, kənd təsərrüfatı sahəsində aparılan islahatlar bu sahənin inkişafının təməlinə çevrilib. Şöbə müdiri deyib ki, bu siyasəti uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin aqrar sahəyə ayırdığı

diqqət sahənin inkişafını daha da sürətləndirib. O, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin aqrar sahədə innovativ yanaşma, elmi nailiyyətlər, dünya təcrübəsinin ölkəmizdə tətbiqi, aparılan təhlillər nəticəsində yeni istiqamətlərin müəyyən edilməsi ilə bağlı gördüyü işlərin təqdirəlayiq olduğunu diqqətə çatdırıb.

Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri, millət vəkili Tahir Rzayev bildirib ki,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2008-ci ildə imzaladığı fərmanla hər il ölkəmizdə 1 noyabrın Kənd Təsərrüfatı İşçiləri Günü kimi qeyd olunması aqrar sahədə çalışan bütün insanlara, fermerlərin fədakar əməyinə göstərilən yüksək diqqətin və qayğının bariz təzahürüdür. Komitə sədri qeyd edib ki, möhkəm təməl üzərində qurulan inkişaf bu gün də uğurla davam edir, aqrar sahədə artım qeydə alınır. Müasir

dövrün aqrar sahənin qarşısında yeni reallıqlar və yeni tələblər qoyduğunu, kənd təsərrüfatının intensiv inkişafının peşəkar kadrlardan, mütəxəssislərdən asılı olduğunu deyən Tahir Rzayev qeyd edib ki, kənd təsərrüfatı işçilərinin üzərinə böyük məsuliyyət və vəzifələr düşür.

Daha sonra Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin 2025-ci ildəki fəaliyyəti və aqrar sahədə görülən işlərə dair videoçarx nümayiş olunub.

Tədbirdə çıxış edən “Çinar” İstehsal-İstehlak Qadın Kooperativinin nümayəndəsi, fermer Səadət Dibiroya, “Azərbaycan Quş Əti, Yumurta İstehsalçıları və İxracatçıları Assosiasiyası” İctimai Birliyinin sədri Mürvət Həsənlı və aqronom Sədəfər Hüseynov yüksək diqqət və qayğıya görə aqrar sektorda çalışan insanlar adından Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildiriblər, aqrar sahədə görülən işlərdən danışıqlar, kənd təsərrüfatına dövlət dəstəyinin bu sahəyə marağı daha da artırdığını vurğulayıblar.

Daha sonra 2025-ci təsərrüfat ilində yüksək nəticə göstərən fermerlərə, aqrar sahədə uzunmüddətli fəaliyyət göstərmiş Nazirlik əməkdaşlarına, eləcə də “Əməkdaşların Tanınma Proqramı”nın qalibləri olan işçilərə təşəkkürnamələr təqdim olunub.

Qeyd edək ki, “Əməkdaşların Tanınma Proqramı” çərçivəsində Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzinin əməkdaşları Vüsalə Babayeva və Tural Rüstəmov da “Ən səmərəli əməkdaş” və “Ən yaxşı komanda yoldaşı” seçildiklərinə görə Təşəkkürnamə ilə təltif olunublar.

LEYLA ƏLİYEVƏ VƏ ARZU ƏLİYEVƏ ARICI LIQ MƏHSULLARININ SƏRGİ-SATIŞ YARMARKASINI ZİYARƏT EDİBLƏR

Noyabrın 5-də Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva və Bakı Media Mərkəzinin rəhbəri Arzu Əliyeva 25-ci Yubiley Arıçılıq Məhsullarının Ənənəvi Respublika Sərgi-Satış Yarmarkasını ziyarət ediblər.

Ziyarət zamanı Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva stendlərə baxış keçirib, arıçıların təqdim etdikləri müxtəlif növ bal və arıçılıq məhsulları ilə maraqlanıb, istehsal prosesi, keyfiyyət göstəriciləri barədə məlumat alıblar. Onlar arıçılarla mövsümi məhsuldarlıq və satış imkanları barədə səmimi söhbət edib, xatirə şəkilləri çəkdiriblər.

Yarmarkada bu il 43 regiondan 280-dən çox fermer iştirak edib. IDEA İctimai Birliyinin təşəbbüsü ilə gənclər arasında ekoloji sahibkarlığın təşviqi məqsədilə həyata keçirilən “Gənc arıçı” layihəsinin iştirakçıları yarmarkada fəal şəkildə iştirak ediblər. Yarmarkaya 4 “Gənc arıçı” ailəsi tərəfindən ümumilikdə, 1128 kiloqram bal təqdim edilib.

Xocalı rayonunda fəaliyyət göstərən “Güllü Yaylaq” arıçı kooperativi yarmarkada ilk dəfə təmsil olunub. Kooperativin yaradıcısı - Xocalı rayonunun Balıca kəndindən olan Qənirə Əsədova uzun illərdir arıçılıqla məşğuldur. Kooperativin məqsədi qadınların kənd təsərrüfatında məşğulluğunu artırmaq, yerli arıçılıq ənənələrini qorumaq və ekoloji cəhətdən təmiz məhsulların istehsalını təşviq etməkdir. Hazırda “Güllü Yaylaq” kooperativi 5 üzvdən ibarətdir və yarmarkaya 6 növ arıçılıq məhsulu daxil olmaqla 400 kiloqram məhsul təqdim edib.

Həmçinin Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə bu ilin sentyabrında Kəlbəcər rayonunda keçirilmiş “Kəlbəcər bal festivalı 2025”-in iştirakçıları yarmarkada məhsullarını təqdim ediblər.

Xüsusi vurğulanmalıdır ki, Prezident İlham Əliyevin çıxışlarında Kəlbəcər balına göstərdiyi diqqət və dəstək bu bölgənin balının keyfiyyətinə və tanınmasına verilən ən yüksək dəyərin göstəricisidir. Bu gün Kəlbəcər balı öz təbii xüsusiyyətləri və keyfiyyəti ilə seçilərək Azərbaycanın milli brendlərindən birinə çevrilməkdədir.

Qeyd edək ki, yarmarkada 100 tondan çox bal və 15 növdən çox müxtəlif arıçılıq məhsulu satışa çıxarılıb (AZƏRTAC).

KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRLİYİNDƏ QANVERMƏ AKSİYASI KEÇİRİLİB

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində hemofiliya, talassemiya və digər qan xəstəliklərindən əziyyət çəkənlərə yardım məqsədilə könüllü qanvermə aksiyası keçirilib.

8 Noyabr - Zəfər Günü ilə əlaqədar təşkil olunan qanvermə aksiyası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və Səhiyyə Nazirliyinin “Respublika Qan Bankı”nın birgə təşəbbüsü ilə baş tutub.

Aksiyada Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin rəhbərliyi, Nazirliyin və tabeli qurumlarının əməkdaşları iştirak edib.

Həkim-hematoloqlar tərəfindən hər bir donorun sağlamlığı öncədən yoxlanılıb, hərtərəfli tibbi müayinədən sonra onlardan qan götürülüb. Tədarük olunan qan hemofiliyalı və talassemiyalı, həmçinin qana ehtiyacı olan digər xəstələrin müalicəsində istifadə olunacaq.

Aksiyaya qoşulanlar qan xəstəliklərindən əziyyət çəkən uşaqlar üçün könüllü qan verməyin savab iş olduğunu vurğulayıb, belə aksiyalarda yaxından iştirak etməyin vətəndaşlıq borcu olduğunu bildiriblər.

DÜNYA BANKI İLƏ KƏND TƏSƏRRÜFATI SAHƏSİNDƏ ƏMƏKDAŞLIQ MÜZAKİRƏ OLUNUB

Azərbaycan Respublikasının kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov noyabrın 13-də Dünya Bankının Kənd Təsərrüfatı və Qida üzrə Təcrübə missiyası ilə görüşüb.

Görüşdə Azərbaycan hökuməti ilə Dünya Bankı arasında kənd təsərrüfatı və suvarma sahəsində əməkdaşlığın mövcud vəziyyəti və gələcək istiqamətləri, o cümlədən Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi ilə birgə hazırlanmaqda olan “Rəqabətli, Dayanıqlı Kənd Təsərrüfatı və Suvarma Xidmətləri” (CRAIS) layihəsinin hazırlıq prosesi, təsdiqi və icrası ilə bağlı məsələlər müzakirə olunub. Bildirilib ki, hazırda müzakirə edilən və hazırlıq mərhələsində olan layihə ölkə üzrə suyun nəqli ilə bağlı infrastrukturun yenilənməsi, seçilmiş ərazilərdə müasir suvarma sistemlərinin qurulması, torpaq konsolidasiyası və Sudan İstifadəçilər Birliklərinin işi ilə bağlı pilot tətbiqləri əhatə edir. Qeyd edilib ki, bu layihə suvarma suyuna qənaət və iqlimə dost yanaşmalarla ölkənin kənd təsərrüfatı sektorunda məhsuldarlığın, dayanıqlığın və rəqabət qabiliyyətinin artırmasına töhfə verəcək.

Görüş zamanı nazir Məcnun Məmmədov Azərbaycanda aqrar sahədə həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat verib, suvarma sistemlərinin bərpasının, suya qənaət edən sistemlərin tətbiqinin ölkənin kənd təsərrüfatının inkişafında xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyini qeyd edib. Görüşdə Azərbaycanın iqlim dəyişikliyi səbəbindən su qıtlığı ilə üzləşən ölkələr kateqoriyasına aid olması, istifadə edilən suyun böyük hissəsinin ölkədən kənar mənbələrdən formalaşdığı diqqətə çatdırılıb. Bu baxımdan kənd təsərrüfatında istifadə edilən suyun toplanması, nəqli və istifadəsində su itkisini minimumlaşdıracaq yanaşmaların tətbiqinin aqrar siyasətdə əsas prioritetlərdən biri olduğu qeyd edilib. Həmçinin layihə çərçivəsində ölkə üzrə torpaq konsolidasiyası və təsərrüfatdaxili suvarma suyunun idarə edilməsi sahəsində yeni pilot yanaşmaların tətbiqinin mühüm olduğu vurğulanıb.

Nümayəndə heyətinin üzvü Holger Kray Azərbaycanın iqlim dəyişmələri və onun mənfi təsirləri ilə mübarizəyə xüsusi önəm verdiyini qeyd edib, ölkəmizin kənd təsərrüfatı və suvarma infrastrukturunun inkişafı sahəsində əldə etdiyi nailiyyətləri yüksək qiymətləndirdiyini vurğulayıb. O, hazırlanmaqda olan CRAIS layihəsinin kənd təsərrüfatı sektorunda məhsuldarlığın və iqtisadi fəallığın artırılmasına, məşğulluğun dəstəklənməsinə və fermerlərin maliyyə əlçatanlığının artırılmasına xidmət edəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Görüşdə, həmçinin layihənin icrasına hazırlıq, sahə üzrə mütəxəssislərin cəlb olunması, texniki hazırlıq proseslərinin sürətləndirilməsi və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

NAZİR MƏCNUN MƏMMƏDOV BİLƏSUVARDA VƏTƏNDAŞLARI QƏBUL EDİB

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırıq və tövsiyələrinə əsasən, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri bölgələrdə vətəndaşların qəbulunu keçirir, onların müxtəlif məsələlərlə bağlı müraciətlərinin, ərizə və şikayətlərinin müsbət həll olunması üçün tədbirlər görürlər. Tərtib edilən qəbul cədvəlinə müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasının kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov noyabrın 14-də Biləsuvar Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin inzibati binasında Biləsuvar, Salyan, Neftçala, Şirvan və Hacıqabul rayonlarından olan vətəndaşları qəbul edib, onların müraciətlərini dinləyib, ərizə və şikayətlərinə baxıb.

Qəbuldan öncə nazir Məcnun Məmmədov və Biləsuvar Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Faiq Qurbətov rayon icra hakimiyyətinin inzibati binasının foyesində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin büstünü ziyarət edib, önünə tər çiçəklər qoyaraq xatirəsini ehtiramla yad ediblər.

Nazirliyin idarə və tabeli qurumlarının rəhbərlərinin iştirakı ilə keçirilən qəbulda vətəndaşların müraciətləri əsasən işlə təmin olunma, subsidiyaların verilməsi, torpaq sahəsinin ayrılması, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə torpaq sahəsinin ayrılması, baytarlıq xidmətlərinin göstərilməsi, güzəştli şərtlərlə kredit ayrılması, suvarma suyu ilə təminat və digər məsələlərlə bağlı olub.

Nazir Məcnun Məmmədov hər bir vətəndaşın müraciətini diqqətlə dinləyib, qaldırılan məsələlərin hərtərəfli öyrənilməsi və qanunvericiliyin tələblərinə uyğun qısa müddətdə həll edilməsi üçün müvafiq tapşırıqlar verib. Vətəndaşların müraciətlərinin bir qismi yerində həllini tapıb, qaldırılan bəzi məsələlər isə araşdırılması üçün nəzarətə götürülüb. Nazirliyin fəaliyyət dairəsinə aid olmayan müraciətlər müvafiq qurumlara çatdırılmaq üçün qeydiyyatla alınıb.

Nazir vətəndaşlarla görüş zamanı dövlət başçısının kənd təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı imzaladığı sərəncamların kənd təsərrüfatı istehsalçılarının rifah halının yaxşılaşdırılmasına və ölkəmizdə bu sahənin inkişafına təkan verəcəyini vurğulayıb. Qəbula gələn vətəndaşlar göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Daha sonra nazir Məcnun Məmmədov 1 Noyabr “Kənd Təsərrüfatı İşçiləri Günü” münasibətilə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində keçirilmiş “Əməkdaşların Tanınma Proqramı” çərçivəsində keçirilmiş sorğu əsasında seçilmiş DAİM əməkdaşlarını təşəkkürnamələrlə təltif edib.

“AQRAR MƏŞVƏRƏT ŞURASI” İCTİMAİ BİRLİYİNİN NÖVBƏTİ İCLASI KEÇİRİLİB

Azərbaycanın kənd təsərrüfatı sektorunun inkişafına töhfə vermək məqsədilə yaradılan və ölkənin aqrar sektorunun ən iri şirkətlərini birləşdirən “Aqrar Məşvərət Şurası” İctimai Birliyinin növbəti iclası keçirilib. Tədbirdə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Dövlət Gömrük Komitəsinin rəhbər şəxsləri, Aqrar Məşvərət Şurasının üzvləri, eləcə də müxtəlif şirkət və assosiasiyaların nümayəndələri iştirak ediblər. Tədbirin məqsədi ölkədə quşçuluq sektorunun mövcud vəziyyətini təhlil etmək, bu sahədəki çağırışları və inkişaf istiqamətlərini müzakirə etmək, dövlət dəstək mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi və sahibkarlar üçün yeni imkanların müəyyənəşdirilməsi olub.

Tədbiri giriş sözü ilə açan kənd təsərrüfatı naziri **Məcnun Məmmədov** ölkədə heyvandarlıq sektorunun strateji əhəmiyyətini vurğulayaraq qeyd edib ki, bu sahənin inkişafı ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması, yerli istehsalın artırılması və idxaldan asılılığın

azaldılmasında mühüm rol oynayır. Nazir bildirib ki, dövlət tərəfindən həyata keçirilən proqramlar, subsidiya mexanizmləri, investisiya layihələri və fermerlərə göstərilən dəstək quşçuluq sektorunun davamlı inkişafına yönəlib.

Aqrar Məşvərət Şurasının sədri Niyazi Əmirbəyov çıxışında dövlət-özəl tərəfdaşlığının gücləndirilməsinin, innovativ yanaşmaların tətbiqinin və beynəlxalq təcrübədən faydalanmanın sektorun inkişafında əsas istiqamətlərdən biri olduğunu diqqətə çatdırıb.

Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri Şahin Bağirov isə öz növbəsində quşçuluq məhsullarının idxal-ixrac əməliyyatlarında şəffaflığın artırılması, yerli istehsalçılar üçün gömrük prosedurlarının sadələşdirilməsi və ixrac potensialının genişləndirilməsi istiqamətində görülən tədbirlərdən danışib.

İqtisadiyyat nazirinin müavini Səməd Bəşirli aqrar sahədə sahibkarlığın inkişafı, investisiya təşviqi mexanizmləri və quşçuluq sənayesində əlavə dəyər zəncirinin gücləndirilməsi istiqamətində atılan addımlar barədə məlumat verib.

Kənd təsərrüfatı nazirinin müşaviri Zaur Əliyev “Quşçuluq sektorunun inkişafı üzrə dövlət siyasəti: Hədəflər və imkanlar” mövzusunda təqdimatla çıxış edib. Təqdimatda quşçuluq sahəsinə göstəriləcək dövlət dəstəyi, planlaşdırılan proqramlar və inkişaf hədəfləri barədə məlumat verilib.

Daha sonra **Azərbaycan Quş əti, Yumurta İstehsalçıları və İxracatçıları Assosiasiyasının İdarə Heyətinin sədri Mürvət Həsənlı** və **“Siyəzən” Broyler ASC-nin direktoru Cavid Abbasov** “Quşçuluq sektorunun inkişafına dair təkliflər” mövzusunda təqdimatla çıxış ediblər. Onlar quşçuluq sahəsində özəl sektorda mövcud vəziyyət, çətinliklərin həlli yolları və dövlətlə əməkdaşlığın gücləndirilməsi istiqamətində təkliflərini səsləndiriblər.

Tədbirdə quşçuluq sektorunun mövcud çağırışları, beynəlxalq təcrübənin tətbiqi imkanları, dövlət dəstək mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi və gələcək əməkdaşlıq istiqamətləri ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb, səsləndirilən təkliflər qeydiyyata alınıb.

ZƏNGİLANDA DAİRƏVİ SUVARMA SİSTEMLƏRİNƏ VƏ HEYVANDARLIQ KOMPLEKSİNƏ BAXIŞ KEÇİRİLİB

Noyabrın 18-də Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının və Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində məsələlərin mərkəzləşdirilmiş qaydada həlli ilə bağlı Əlaqələndirmə Qərargahının üzvləri Zəngilan rayonundakı “Dost Agro Park”a aid əkin sahələrindəki dairəvi (pivot) suvarma sistemlərinə, həmçinin həmin parkın heyvandarlıq kompleksinə baxış keçiriblər.

Səfər çərçivəsində Əlaqələndirmə Qərargahının üzvləri bir sıra obyektlərə baxış keçirib, görülən işlərlə tanış olub, o cümlədən Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinin sakinləri üçün parselləşmə aparılmış kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahələrinə baxış keçiriblər.

NAZİR MƏCNUN MƏMMƏDOV GÜRCÜSTANIN ƏTRAF MÜHİTİN MÜHAFİZƏSİ VƏ KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRİ İLƏ GÖRÜŞÜB

Azərbaycanın kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Gürcüstan Respublikasında rəsmi səfərdə olub. Səfər çərçivəsində nümayəndə heyəti əvvəlcə Tbilisidə Heydər Əliyev adına mədəniyyət və istirahət parkında Ulu Öndər Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edib, Ümummilli Liderin xatirəsini ehtiramla yad edərək abidənin önünə gül dəstələri qoyublar.

Daha sonra kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov və Gürcüstanın ətraf mühitin mühafizəsi və kənd təsərrüfatı naziri David Sonqulaşvili arasında ikitərəfli, daha sonra nümayəndə heyətləri arasında geniş tərkibli görüş keçirilib. Görüşlərdə iki ölkə arasında kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığın perspektivləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Gürcüstanın ətraf mühitin mühafizəsi və kənd təsərrüfatı naziri David Sonqulaşvili Gürcüstanla Azərbaycanın dost ölkə olduğunu, bütün sahələr üzrə tərəfdaşlıq münasibətlərini inkişaf etdirməyə maraq göstərdiyini deyib. O qeyd edib ki, iki ölkə arasında ticarət əlaqələrinin intensivləşdirilməsi, aqrar sahədə əlaqələrin genişləndirilməsi istiqamətində işlərin aparılması mühüm əhəmiyyət daşıyır.

David Sonqulaşvili ölkəsinin aqrar sahədə rəqəmsallaşma, ağıllı kənd modeli, istixanaların yaradılması sahələrində Azərbaycan təcrübəsinin öyrənilməsi və bu istiqamətlərdə əməkdaşlığa maraq göstərdiyini vurğulayıb.

Kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov Azərbaycanda aqrar inkişaf strategiyasının əsas istiqamətləri, həyata keçirilən innovativ layihələr barədə məlumat verib.

Tərəflər iki ölkə arasında kənd təsərrüfatı və qida məhsullarının ticarət dövriyyəsinin artırılması, aqrar sahədə ən müasir texnologiyaların transferi, rəqəmsallaşma, aqrar sektorda elmi-tədqiqat və təhsil sahələrində təcrübə proqramlarının həyata keçirilməsi, elmi tədqiqat sahəsində məlumat mübadiləsi, birgə elmi tədqiqat işlərinin aparılması, peşəkar kadrların hazırlanması, aqrar sahədə qabaqcıl təcrübə və texnologiyaların transferi, ikitərəfli ticarət əlaqələrinin daha da şaxələndirilməsi üçün işgüzar dairələrimiz arasında əlaqələrin gücləndirilməsi, ixracyönümlü

məhsullar haqqında mütəmadi məlumat mübadiləsinin təmin edilməsi, torpaqların konsolidasiyası, transsərhəd xəstəliklər, zərərvericilər, o cümlədən qəhvəyi mərmər bağacığına qarşı birgə mübarizə tədbirlərinin aparılması, hər iki ölkədə keçirilən beynəlxalq sərgilərdə aktiv iştirakın təmin edilməsi, gələcək əməkdaşlığın istiqamətləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıblar.

Tərəflər müzakirə olunan məsələlər üzrə konkret fəaliyyət planının hazırlanması, aqrar sahədə fəaliyyət istiqamətlərinin müəyyən edilməsi ilə bağlı birgə İşçi Qrupun yaradılması ilə bağlı qarşılıqlı razılıq əldə ediblər. Görüş zamanı qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər də müzakirə edilib.

**NAZİR MƏCNUN MƏMMƏDOV
GÜRCÜSTANIN TƏHSİL, ELM VƏ GƏNCLƏR NAZİRİ
GİVİ MİKANADZE VƏ PARLAMENTİN AQRAR KOMİTƏSİNİN
SƏDRİ GELA SAMXARAULİ İLƏ GÖRÜŞÜB**

Gürcüstanda rəsmi səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Gürcüstanın təhsil, elm və gənclər naziri Givi Mikanadze ilə görüşüb.

Tərəflər ölkələrimizdə aqrar sahədə kadr hazırlığı aparan universitetlər arasında tələbə və akademik heyətin mübadiləsi proqramlarının həyata keçirilməsinin, gənc mütəxəssislərin ikili diplom, təlim və təcrübə proqramlarına cəlb edilməsi imkanlarının, elmi tədqiqat institutları arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsinin vacibliyini vurğulayıblar.

Hər iki nazir Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin Gürcüstanın analoji ali təhsil müəssisələri ilə təhsil sahəsində qarşılıqlı əməkdaşlığı dərinləşdirməsinin, birgə elmi-praktik konfransların təşkili, baytarlıq və digər istiqamətlər üzrə kadr hazırlığını təkmilləşdirmək məqsədilə tələbə və müəllim mübadiləsinin aparılmasının, Gürcüstanda yaşayan soydaşlarımızın aqrar təhsilə cəlb olunması üçün stimullaşdırıcı proqramların hazırlanmasının vacibliyini vurğulayıb. Görüşdə Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti ilə Gürcüstanın ali təhsil ocaqları arasında daha çevik əməkdaşlıq münasibətlərinin qurulması məqsədilə qısa zamanda universitetlərin rəhbər heyətlərinin qarşılıqlı səfərlərinin həyata keçirilməsi barədə razılıq əldə olunub.

Daha sonra nazir Məcnun Məmmədov bu ölkənin parlamentinin aqrar komitəsinin sədri Gela Samxarauli ilə görüşüb. Görüşdə iki ölkə arasında aqrar sahədə əməkdaşlığın daha da dərinləşdirilməsi üçün hüquqi-normativ bazanın təkmilləşdirilməsi, bu sahədə mövcud əməkdaşlığı tənzimləyən qanunların və beynəlxalq müqavilələrin daha effektiv işləməsini təmin etmək məsələləri müzakirə olunub.

Tərəflər Azərbaycan və Gürcüstanın strateji tərəfdaş ölkələr olduğunu, ölkələrimiz arasında bütün sahələrdə olduğu kimi kənd təsərrüfatı sahəsində də əməkdaşlığın daim inkişaf etdiyini vurğulayıblar. Qeyd olunub ki, Azərbaycanla Gürcüstan arasında imzalanmış kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu aqrar sektora dair qarşılıqlı münasibətlərin hüquqi çərçivəsini təmin edir, aqrar sahədə fəaliyyət istiqamətlərinin müəyyən edilməsi ilə bağlı yaradılacaq birgə İşçi Qrup isə bu əməkdaşlığı daha da irəli aparmağa imkan verəcək.

Görüşdə kənd təsərrüfatı məhsullarının qarşılıqlı ticarət dövriyyəsinin artırılması, transsərhəd xəstəliklərə qarşı birgə mübarizənin təşkil edilməsi, bu sahədə müntəzəm məlumat mübadiləsinin aparılması, elmi tədqiqatlar və təhsil sahəsində əməkdaşlıq və digər məsələləri dəstəkləyəcək qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi mövzuları geniş müzakirə olunub.

NAZİR MƏCNUN MƏMMƏDOV GÜRCÜSTANIN BİR SIRA KƏND TƏSƏRRÜFATI TƏYİNATLI MÜƏSSİSƏLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ İLƏ TANIŞ OLUB

Gürcüstanda rəsmi səfərdə olan kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov bu ölkənin bir sıra kənd təsərrüfatı təyinatlı müəssisələrinin fəaliyyəti ilə tanış olub.

Kartli regionunda yerləşən şərabçılıq müəssisəsinə baş çəkən Azərbaycan nümayəndə heyətinə burada Kartli regionuna məxsus “Chinuri”, “Goruli Mtsvane”, “Tavkveri”, “Shavkapito” yerli üzüm sortlarından şərablar istehsal olunduğu barədə məlumat verilib. Bildirilib ki, istehsal olunan şərablar palıd çəlləklərində saxlanılaraq “Saguramo” brendi ilə yerli və beynəlxalq bazarlarda satılır. Şərabçılıq müəssisəsi ilə tanışlıq zamanı müəssisənin gələcək hədəfləri, dövlət tərəfindən üzümçülük sahəsinə və şərab istehsalına göstərilən dəstək, kiçik şərab müəssisələrində şərabların keyfiyyətinin artırılması istiqamətində atılan addımlar və beynəlxalq bazarlara çıxış imkanları barədə müzakirələr aparılıb.

Gürcüstanın Kənd Təsərrüfatı Elmi-Tədqiqat Mərkəzinin nəzdində fəaliyyət göstərən Tingçilik Mərkəzi ilə tanışlıq zamanı bu müəssisənin ölkənin ən böyük aqrar tədqiqat bazası kimi fəaliyyət göstərdiyi qeyd edilib. Mərkəz meyvə tingçiliyi, calaqaaltı istehsalı, yerli sortların qorunması və dekorativ bitkilərin yetişdirilməsi, həmçinin heyvandarlıq və akvakultura istiqamətləri üzrə elmi tədqiqatlar aparır. Mərkəzdə alma, armud, gilə, şaftalı, üzüm və digər çoxillik meyvə növləri üçün sertifikatlı ting və calaqaaltı istehsal olunur. Mərkəzlə tanışlıq zamanı ölkədə ting istehsalı, sertifikatlaşma, yerli sortların qorunub saxlanması, çoxaldılması və regionlar üzrə adaptasiyasına dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan nümayəndə heyəti, həmçinin ölkənin un məmulatları istehsalı sektorunda fəaliyyət göstərən yerli şirkətlərin və iri heyvandarlıq müəssisəsinin fəaliyyəti ilə tanış olub, istehsal prosesinin təşkili, xammal və yem təminatının təşkili, məhsuldarlığın artırılması, istehsal prosesinin gücləndirilməsi və digər mövzularla bağlı təcrübələrini bölüşüblər.

İSTANBULDA “SIFIR TULLANTI FORUMU” ÇƏRÇİVƏSİNDƏ KƏND TƏSƏRRÜFATI VƏ MEŞƏÇİLİK NAZİRLƏRİNİN YÜKSƏK SƏVİYYƏLİ TOPLANTISI KEÇİRİLİB

Noyabrın 28-də İstanbulda “Sıfır Tullantı Forumu” çərçivəsində kənd təsərrüfatı və meşəçilik nazirlərinin yüksək səviyyəli toplantısı keçirilib. “Qida və su israfının azaldılması, gələcəyə sahib çıxmaq” mövzusunda təşkil olunan toplantıda ölkəmizi kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov təmsil edir.

Sıfır Tullantı Fondu və Türkiyə Respublikasının Kənd Təsərrüfatı və Meşəçilik Nazirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən toplantının məqsədi qida və su israfının qlobal miqyasda yaratdığı təhlükələrə diqqət çəkmək, Sıfır Tullantı yanaşmasını nümunəvi model kimi təqdim etmək və bu sahədə nazirlər səviyyəsində beynəlxalq əməkdaşlığı gücləndirməkdir.

Toplantını giriş sözü ilə açan **Sıfır Tullantı Fondunun rəhbəri Əminə Ərdoğan** qida və su israfının qarşısının alınmasının insanlar arasında aclıq səviyyəsinin aşağı düşməsinə müsbət təsir göstərəcəyini bildirib. O qeyd edib ki, ictimai rəyə güclü təsir imkanları olan kütləvi informasiya vasitələrində qida və su israfını stimullaşdıran reklamların sayı sürətlə artmaqdadır: “Bu prosesə qarşı Sıfır Tullantı prinsiplərinin geniş təbliği qlobal miqyasda aclığın miqyasını əhəmiyyətli dərəcədə azalda bilər. Sıfır Tullantı prinsiplərini həyatımızda tətbiq edərək özümüzü və həyatımızı dəyişdirməyə başlayanda görəcəyik ki, dünya da bizimlə birlikdə dəyişir. Çünki bir dilim çörəyi zibilə atmayanda 40 litr suya, bir yumurtanın xarab olmasına imkan verməyəndə 196 litr suya, bir almanı soyuducuda çürütməyəndə 196 litr suya qənaət etmiş olacağıq. Unutmayaq ki, 190 milyon uşağın acından gözünlün qaraldığı bir dünyada yaşayırıq”.

Tədbirdə çıxış edən **Türkiyənin kənd təsərrüfatı və meşəçilik naziri İbrahim Yumaklı** bildirib ki, planetimizin üzləşdiyi ən böyük problemlərdən biri qida və su israfıdır. Onun sözlərinə görə, hər il dünyada təxminən 1,3 milyard ton ərzaq atılır, eyni zamanda 783 milyon insan aclıq həddində yaşayır. Dünya əhalisinin yarısı ilin müəyyən dövrlərində orta və yüksək səviyyədə su qıtlığı ilə qarşılaşır.

Nazir qeyd edib ki, qlobal iqlim dəyişikliklərinin mənfi təsirlərinin artması mövcud vəziyyəti daha da ağırlaşdırır və belə tədbirlər ictimai diqqəti bu problemə yönəltmək baxımından daha çox əhəmiyyət kəsb edir.

Tədbirdə çıxış edən **Azərbaycan Respublikasının kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov** bildirib ki, su və qida artan əhali tələbatını qarşılamaq üçün həyati resurslardır. Lakin bu resurslar məhduddur, tələbat isə sürətlə artır. Nazir vurğulayıb ki, Dünya Bankının hesablamalarına əsasən, hər il təxminən 1 trilyon ABŞ dolları dəyərində qida israf olunur. 2022-ci ildə dünya əhalisinin 29,6 faizi orta və ya ağır dərəcəli qida təhlükəsizliyi problemləri ilə üzləşib.

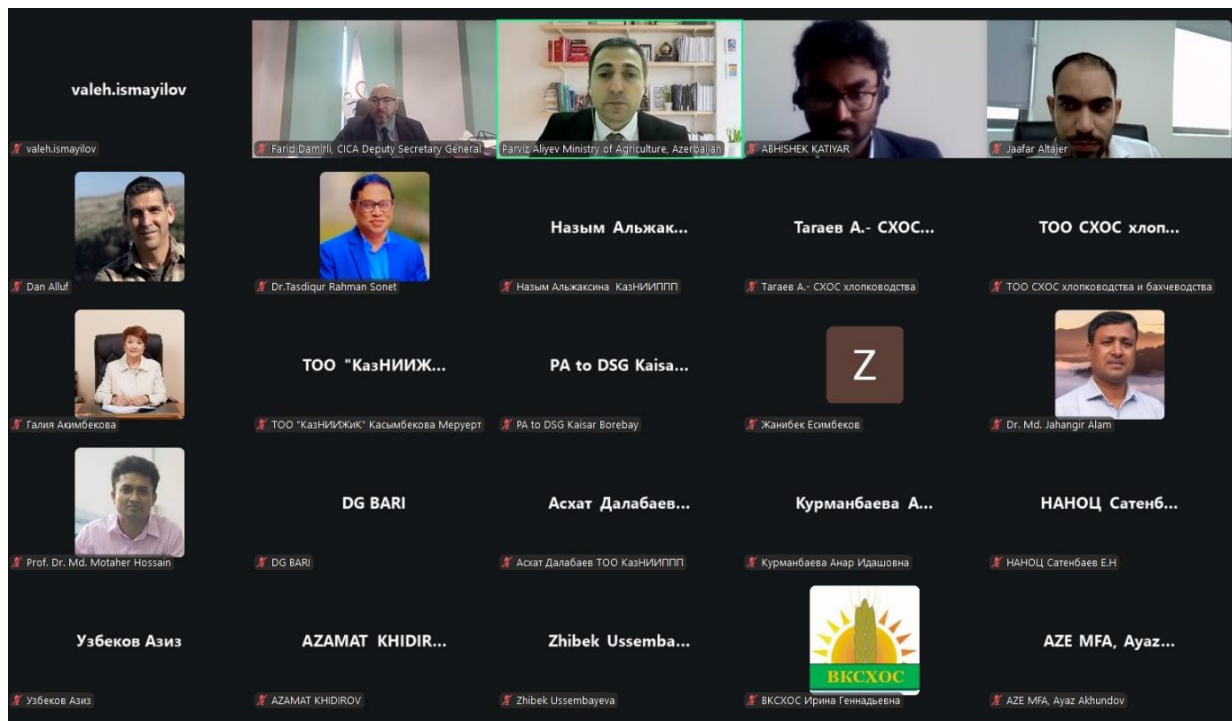
Məcnun Məmmədovun sözlərinə görə, qida israfının azaldılması üçün dövlət və özəl sektor birgə səylər göstərməlidir. Maarifləndirmə, təkrar emalın təşviqi, səmərəli qablaşdırma və istehlakın real ehtiyaclara uyğunlaşdırılması bu istiqamətdə əsas mexanizmlər kimi çıxış edir. Nazir qeyd edib ki, kənd təsərrüfatı sektoru qlobal su stresində həlledici rol oynayır. Bu çağırışların həlli üçün Azərbaycan su resurslarının idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iqlimə uyğun əkinçilik təcrübələrinin genişləndirilməsi və rəqəmsal-ağıllı texnologiyaların tətbiqi istiqamətində mühüm addımlar atır.

Nazir çıxışında ölkəmizdə müasir suvarma sistemlərinin tətbiqinə göstərilən dövlət dəstəyi mexanizmləri barədə məlumat verərək, damcı və pivot suvarma texnologiyalarının genişləndirilməsinin prioritet istiqamət olduğunu vurğulayıb.

AQRAR TƏDQİQATLAR MƏRKƏZİ TƏRƏFİNDƏN AQRAR SEKTORUN PROBLEMLƏRİ ÜZRƏ AQEM KONFRANSI KEÇİRİLİB

Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi tərəfindən Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin (AQEM) 2025-ci il üçün Etimad Tədbirləri Planına uyğun olaraq “Aqrar sektor problemləri üzrə AQEM konfransı: sübutlara əsaslanan idarəetmə üçün Ümumi və Hissəvi Tarazlıq Modellərindən istifadə” (CICA Conference on Agricultural Sector Insights: Harnessing General and Partial Equilibrium Models for Evidence-Based Management) adlı tədbir keçirilib. Onlayn formatda keçirilən tədbirdə AQEM-ə üzv dövlətlərin nümayəndələri, həmçinin aqrar sahədə alimlər və tədqiqatçılar iştirak edib.

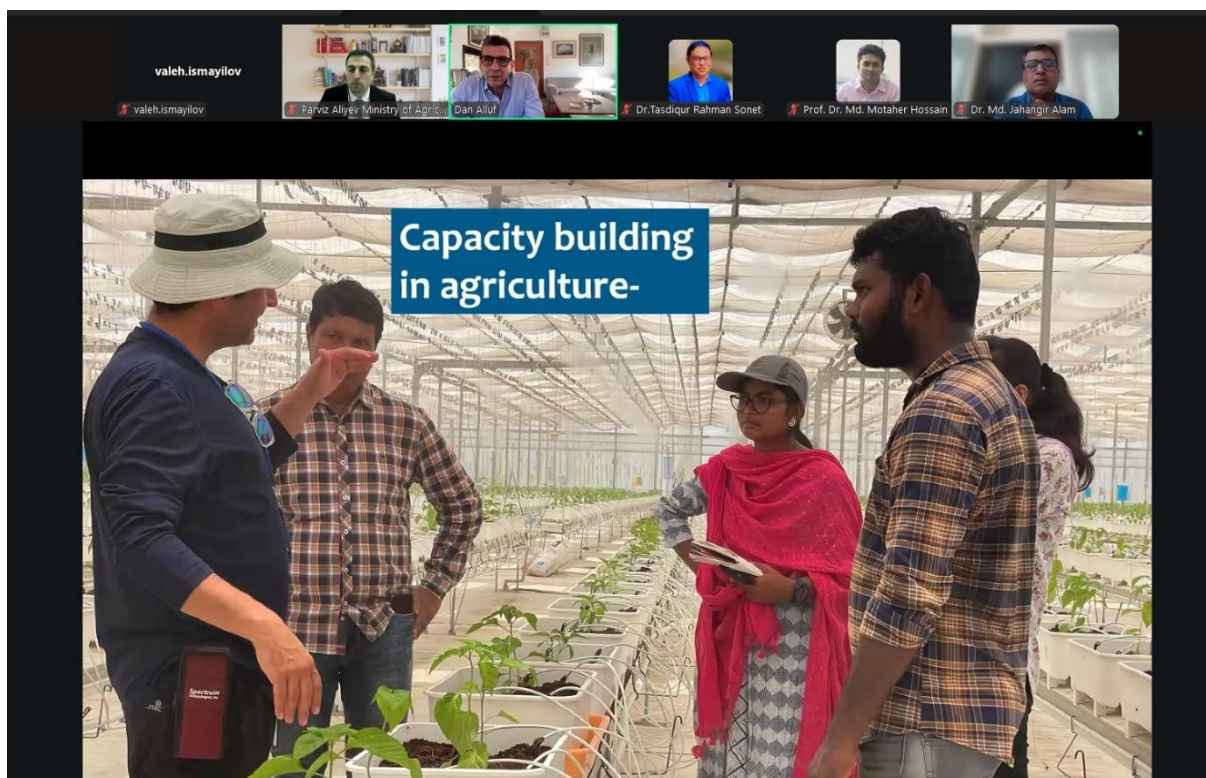
Tədbir iştirakçılarını salamlayan **Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzinin direktorunun müşaviri Pərviz Əliyev** bildirib ki, kənd təsərrüfatı sistemləri bütün dünyada bazar dəyişkənliklərindən və ticarət əlaqələrindəki qırılmalardan tutmuş, iqlim dəyişikliklərinə və resurs məhdudiyyətlərinə qədər bir çox çətinliklərlə üzləşir. Bu səbəbdən sübutlara əsaslanan siyasətlərin hazırlanması kənd təsərrüfatı sektorunda ərzaq təhlükəsizliyi, resursların səmərəli bölgüsü və davamlı böyümənin təmin edilməsi üçün çox vacibdir. Ümumi Tarazlıq Modelləri (ÜTM - GEMs) və Hissəvi Tarazlıq Modelləri (HTM - PEMs) siyasətçilərə və tədqiqatçılara siyasətin iqtisadi nəticələrini, bazar dinamikasını və xarici şokları qiymətləndirməyə imkan verən güclü analitik vasitələrdir.

O, həmçinin bildirib ki, bu konfrans analitik potensialı gücləndirmək, sübutlara əsaslanan qərarların qəbul olunmasını təşviq etmək və üzv dövlətlər arasında əməkdaşlığı gücləndirməklə Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin iqtisadi ölçüsünü dəstəkləyir.

Daha sonra tədbirdə **AQEM-in Baş katibinin müavini cənab Fərid Dəmirli** çıxışında bu təşəbbüsün AQEM-in İqtisadi Meyarlarına uyğun olduğunu, siyasət təhlili sahəsində regional potensialı gücləndirdiyini, məlumat mübadiləsinə təşviq etdiyini və kənd təsərrüfatının dayanıqlı inkişafını dəstəklədiyini bildirib. Bununla yanaşı, o, tədbirin ölkələrarası əməkdaşlığın təşviq

edilməsinə, "Aclığa son" dayanıqlı inkişaf məqsədinə nail olunmasına, eləcə də ərzaq təhlükəsizliyi problemi və iqlim riskləri ilə birgə mübarizəyə töhfə verdiyini də qeyd edib.

Daha sonra Pərviz Əliyev tədbirin məqsədləri barədə məlumat verib. Qeyd edib ki, bu tədbirin təşkil olunmasında məqsəd ümumi və hissəvi tarazlıq modellərinin aqrar bazarların, ticarət siyasətlərinin və istehsal sistemlərinin təhlilindəki rolunu nümayiş etdirmək, qərarların qəbul edilməsində siyasətçilərin, iqtisadçıların və tədqiqatçıların bu modelləri tətbiq etmək imkanlarını genişləndirmək, təchizat zəncirlərindəki qırılmalar, ticarət şokları və iqlim dəyişikliyi kimi problemlərin həlli sitiqamətində ÜTM və HTM-dən istifadə ilə bağlı AQEM-ə üzv dövlətlərin və digər ölkələrin ən yaxşı təcrübələrini bölüşmək, məlumat, metodologiya və təcrübə mübadiləsi vasitəsilə kənd təsərrüfatı modelləşdirməsində beynəlxalq əməkdaşlığı inkişaf etdirmək, daha əhatəli sektor təhlili üçün ÜTM və HTM-in digər modellərlə inteqrasiyasını araşdırmaqdan ibarətdir.

Təşəbbüsdən gözlənilən nəticələr isə təlim seminarları vasitəsilə texniki potensialın gücləndirilməsi, birgə layihələrin və tərəfdaşlıqların müəyyən edilməsi, birgə kənd təsərrüfatı modelləşdirməsi üçün mütəxəssislər və təşkilatlar şəbəkəsinin qurulması, aqrar sektorun dayanıqlı inkişafa töhfəsinin gücləndirilməsidir.

Pərviz Əliyev, həmçinin tədbir iştirakçılarına bu istiqamətdə Azərbaycanın kənd təsərrüfatı sahəsində görülən işlər, Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzinin fəaliyyəti, yaradılan məlumat bazaları, o cümlədən EKTİS, Kənd Təsərrüfatı üzrə Elektron Qiymət İnformasiya Sistemi, Fermer Təsərrüfatı Məlumatlarının Monitorinqi Sistemi barədə də ümumi məlumat verib.

Tədbirin təqdimatlar hissəsində ilkin olaraq Banqladeşin Kənd Təsərrüfatı Tədqiqat İnstitutunun əməkdaşı Dr. Kamrul Hasan "Transgen bitkilər vasitəsilə zərərvericilərin davamlı idarə edilməsi: Banqladeşdə Bt badımcanı ilə bağlı aparılmış tədqiqatın nəticələri" adlı təqdimatla çıxış edib. O, çıxışında bitki zərərvericiləri və onlara qarşı müasir mübarizə tədbirlərindən danışib. Daha sonra Banqladeşin Pambıq İnkişafı Şurasının üzvü Dr. Tasdiqur Rəhman "Pambıqçılığın kənd yaşayışına təsiri: pambıqçılıqla məşğul olan və məşğul olmayan fermerlərin müqayisəsi" adlı təqdimatla, Qazipur Kənd Təsərrüfatı Universitetinin Bitki Patologiyası Kafedrasının professoru

Motaher Hossain “Dünyədə Magnaporthe oryzae-nin bioloji nəzarəti üçün biofilm istehsal edən endofitik mikroorqanizmlərin izolyasiyası və qiymətləndirilməsi” adlı təqdimatla, İsraildən olan ekspert Dan Alluf “Potensialın gücləndirilməsi və integrasiya, kənd təsərrüfatı transformasiyası istiqamətində əməkdaşlıq” adlı təqdimatla, Banqladeşin Pambıq İnkişafı Şurasının baş mütəxəssisi Dr. Cahangir Alam “Pambığın üst qatının təmizlənməsi pambığın tarla müddətini azaldır, eyni zamanda məhsuldarlığı və keyfiyyəti artırır” adlı təqdimatla çıxış edib.

Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzinin direktorunun müşaviri Pərviz Əliyev isə “GTAP modeli vasitəsilə ərzaq təhlükəsizliyinin qiymətləndirilməsi: cari trendlər və optimal siyasət ssenariləri” adlı təqdimatla çıxış edib. O, çıxışında GTAP (Global Trade Analysis Project) modelinin əsas xüsusiyyətləri, komponentləri və tətbiq sahələri barədə qısa məlumat verdikdən sonra bu modeldən istifadə etməklə buğdanın idxalının rüsumla tənzimlənməsi ssenarisi üzrə apardığı simulyasiyanın nəticələrini auditoriya ilə paylaşdı.

Çıxışlardan sonra qoyulan məsələlər ətrafında müzakirələr aparılıb, iştirakçıların sualları cavablandırılıb.

**“Kənd təsərrüfatı”
Aylıq İnformasiya Bülleteni
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində
Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi
tərəfindən hazırlanıb**

Əlaqə:

(+994 12) 599-08-88

<https://atm.gov.az/az>
<https://agroecomonomics.az/>

info@atm.gov.az

Süleyman Vəzirov küçəsi, 91
AZ 1025 Bakı, Azərbaycan

**AQRAR TƏDQİQATLAR
MƏRKƏZİ**